

ΚΛΑΣΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ – ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Α. Η ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ 462 Π.Χ.

•Μέχρι το 462 π.Χ., έτος της πτώσης της πολιτικής δύναμης του Κίμωνα, και την άνοδο του Περικλή → το αθηναϊκό πολίτευμα λειτουργούσε περίπου όπως το είχε διαμορφώσει η μεταρρύθμιση του Κλεισθένη.

•Μετά το 462 π.Χ.: το πολίτευμα εξελίσσεται:

- ✓ η λαϊκή συμμετοχή στα κοινά διευρύνεται
- ✓ ο δήμος ασκεί το σύνολο της εξουσίας

Β. ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 5^ο Π.Χ. ΑΙ.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

➤ ΜΕΛΗ:

Όλοι οι ελεύθεροι πολίτες της Αττικής (άνδρες, γνήσιοι Αθηναίοι άνω των 20 χρ. / ~40.000).

➤ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ:

➤ Η Εκκλησία του Δήμου είναι το κυρίαρχο σώμα του αθηναϊκού πολιτεύματος.

➤ Οι αποφάσεις της Εκκλησίας καθόριζαν την πορεία της πολιτείας σε όλους τους τομείς (οικονομία, κοινωνική πολιτική, εξωτερική πολιτική...).

➤ Αποφάσιζε για: ειρήνη-πόλεμο, συμμαχίες, ψήφιζε νόμους, εξόριζε πρόσωπα επικίνδυνα για τη δημοκρατία (οστρακισμός).

➤ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΟΓΟΥ:

Κατά τις συνεδριάσεις κάθε πολίτης μπορούσε ελεύθερα να εκφράσει τη γνώμη του (ισηγορία).

Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ 500

➤ **ΣΥΝΘΕΣΗ:** την αποτελούσαν 50 αντιπρόσωποι από καθεμιά από τις 10 φυλές της Αττικής (50 X 10 = 500).

➤ **ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΣΤΟ ΑΞΙΩΜΑ:** Βουλευτές μπορούσαν να γίνουν όσοι άνδρες Αθηναίοι πολίτες ήταν άνω των 30 ετών.

➤ ΘΗΤΕΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Η Εκκλησία, όπως καθόριζε η μεταρρύθμιση του Κλεισθένη, εξέλεγε, με θητεία ενός έτους, τα μέλη της.

➤ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ:

Τώρα οι αρμοδιότητές της ήταν αυξημένες:

✓ Αυτή προετοίμαζε τα κείμενα των νόμων (προβουλεύματα / νομοσχέδια), τους οποίους, μετά από συζήτηση, ψήφιζε ή απέρριπτε η Εκκλησία.

✓ Είχε το γενικό συντονισμό της κρατικής μηχανής.

✓ Είχε αρμοδιότητες σε θέματα Εξωτερικής πολιτικής, δικαστικές και οικονομικές εξουσίες.

✓ Μετά τη μεταρρύθμιση του Εφιάλτη (462 π.Χ.), ο Άρειος Πάγος δεν είχε δικαίωμα να ελέγχει τη βουλή.

ΟΙ 10 ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ

➤ ΑΝΑΔΕΙΞΗ:

με εκλογή

➤ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ:

Αναδεικνύονται ως οι κύριοι ανώτατοι άρχοντες (στρατιωτικοί και πολιτικοί).

Α. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ – ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ:

✓ η διοίκηση του στρατού και του στόλου των 10 φυλών της Αττικής.

✓ η εσωτερική ασφάλεια της πόλης.

Β. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ:

✓ οι πιο προβεβλημένοι από αυτούς υπήρξαν και αρχηγοί κομμάτων (Δημοκρατικού – Αριστοκρατικού).

✓ ο σχεδιασμός της εξωτερικής πολιτικής.

ΟΙ 9 ΑΡΧΟΝΤΕΣ

➤ ΑΝΑΔΕΙΞΗ:

Από το 487 π.Χ. δεν εκλέγονταν πια, αλλά κληρώνονταν.

➤ **ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ:** το αξίωμά τους είχε καταλήξει να είναι καθαρά διακοσμητικό.

-οι αρμοδιότητές τους ήταν σχετικές με θρησκευτικά - ζητήματα, διοργάνωση γιορτών, εκδίκαση υποθέσεων αστικού-οικογενειακού δικαίου, φόνους και τραυματισμούς και με επίλυση υποθέσεων ξένων.

Η ΗΛΙΑΙΑ

ΚΑΙ Ο ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

•στην απονομή της δικαιοσύνης σημειώνονται οι ριζοσπαστικότεροι νεωτερισμοί:

1. ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ:

Ο Εφιάλτης αφαίρεσε από τον Άρειο Πάγο την αποκλειστικότητα της απονομής της δικαιοσύνης, αφήνοντάς του μόνο τις περιπτώσεις *φόνου εκ προμελέτης και εμπρησμού*.

2. ΗΛΙΑΙΑ:

•**ΣΥΝΘΕΣΗ – ΑΝΑΔΕΙΞΗ - ΘΗΤΕΙΑ:**

✓ πολυμελές λαϊκό δικαστήριο, την αποτελούσαν 6.000 δικαστές

✓ εκλέγονταν από την Εκκλησία

✓ με θητεία ενός έτους

•**ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ:**

➤ Εκδικάζει την πλειονότητα των υποθέσεων που ανήκαν πριν από τον Εφιάλτη στον Άρειο Πάγο.

➤ Η Ηλιαία χωριζόταν σε 10 τμήματα. Το κάθε τμήμα είχε αρμοδιότητα σε διαφορετικό δικαστικό τομέα και αντιπροσώπευε μία από τις δέκα φυλές της Αθήνας.

A. Οι σημαντικότερες και οι μεγαλύτερες κρατικές δαπάνες ήταν:

1. η συντήρηση του στόλου
2. η διοργάνωση μεγαλοπρεπών εορτών – συμποσίων
3. η εκγύμναση – διατροφή των αθλητών που θα συμμετείχαν σε γυμνικούς αγώνες
4. το ανέβασμα πολυπρόσωπων θεατρικών παραστάσεων
5. η αποστολή πρεσβειών σε πανελλήνιες εορτές

Γ. Οι κυριότερες λειτουργίες ήταν:

1. η τριηραρχία, δηλαδή η προσφορά χρημάτων από έναν ή περισσότερους ιδιώτες για τη συντήρηση ενός κρατικού πλοίου.
2. η εστίαση, δηλαδή η χρηματοδότηση από έναν πλούσιο πολίτη της παράθεσης δημόσιου γεύματος στα μέλη της φυλής του σε περίοδο εορτών ή αγώνων.
3. η γυμνασιαρχία, δηλαδή η καταβολή των εξόδων για τη διατροφή και την εκγύμναση αθλητών που θα έπαιρναν μέρος σε «γυμνικούς αγώνες».
4. η χορηγία, δηλαδή η ανάληψη της δαπάνης για το ανέβασμα μιας θεατρικής παράστασης που θα λάμβανε μέρος σε δραματικούς αγώνες.
5. Η θεωρία, δηλαδή η κάλυψη των εξόδων μιας αντιπροσωπείας που απέστειλε η πόλη σε πανελλήνια γιορτή.

ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ =

(λείτος + έργον = δημόσιο έργο)

Η ιδιαίτερα τιμητική υποχρέωση που επέβαλε η αθηναϊκή πολιτεία στους ευπορότερους πολίτες της καλώντας τους να καλύπτουν κάποιες από τις σημαντικότερες κρατικές δαπάνες.

B. Τι ήταν οι λειτουργίες:

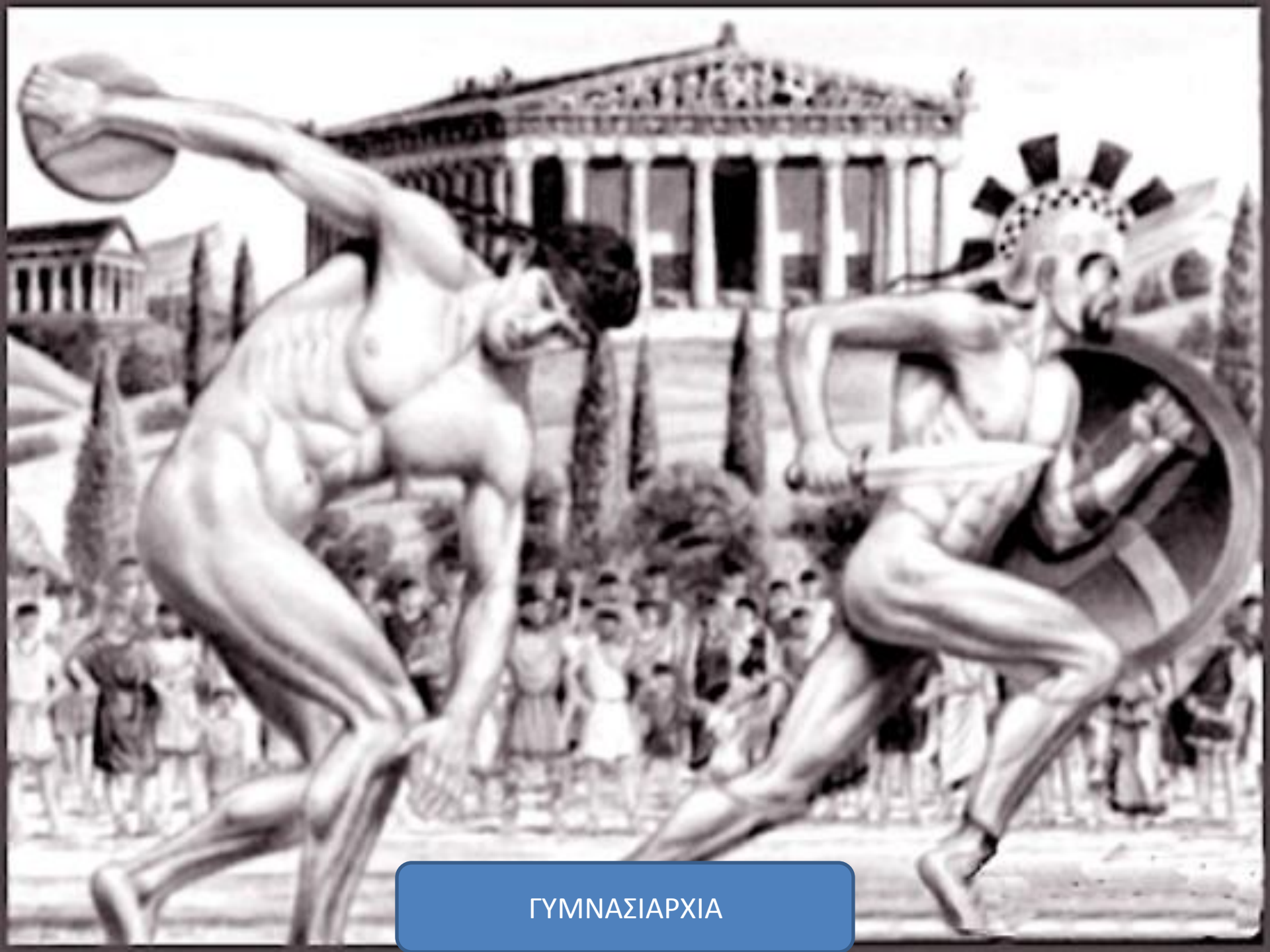
Ένα ευφυές φορολογικό σύστημα, με το οποίο η Αθήνα υποχρέωνε τους οικονομικά ισχυρούς Αθηναίους να προσφέρουν τα αναγκαία χρήματα για την κάλυψη των παραπάνω δαπανών.

Δ. Τιμητικές διακρίσεις:

- Το πρωτότυπο, με το σύστημα των λειτουργιών, είναι ότι βοηθείται η πολιτεία αλλά συγχρόνως προωθείται η προσωπική προβολή και υλοποιούνται οι φιλοδοξίες των φορολογουμένων.
- Στους πλούσιους πολίτες που προσέφεραν μεγάλα ποσά για τις λειτουργίες η Πολιτεία έδινε την άδεια να στήσουν αναμνηστικό μνημείο σε περίπτωση νίκης της ομάδας τους σε δραματικούς ή γυμνικούς αγώνες.

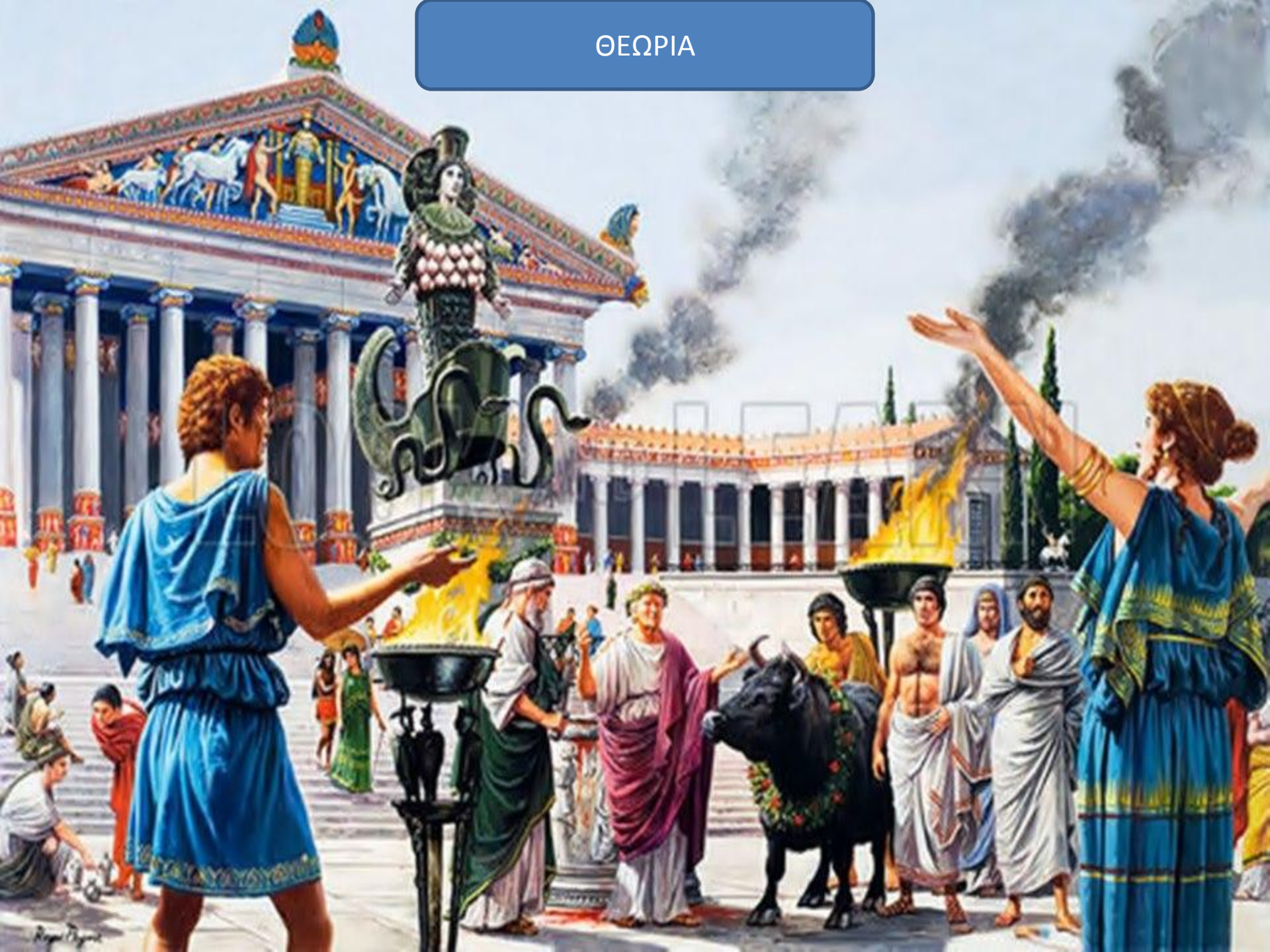
ΤΡΙΗΡΑΡΧΙΑ

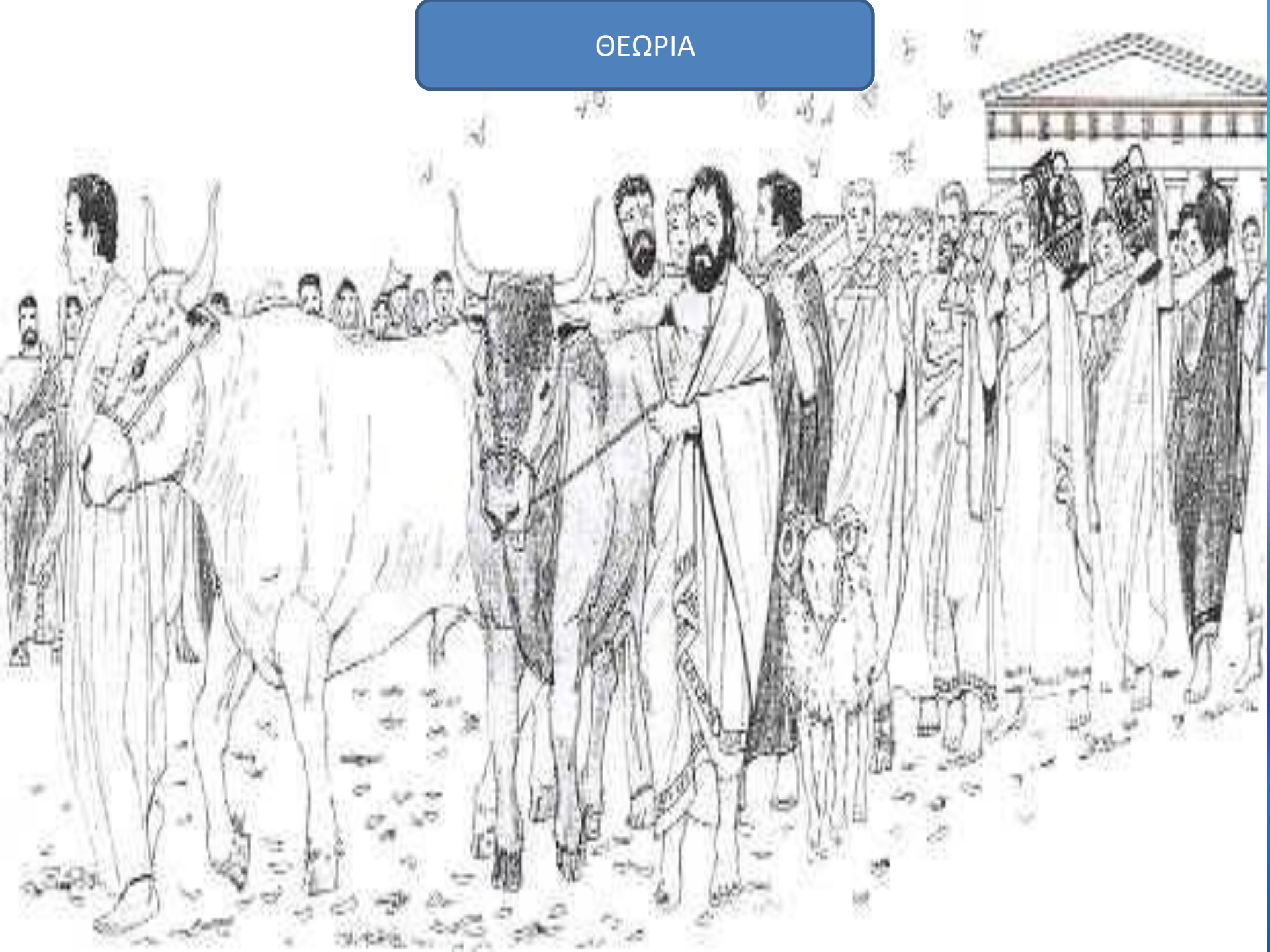

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΙΑ

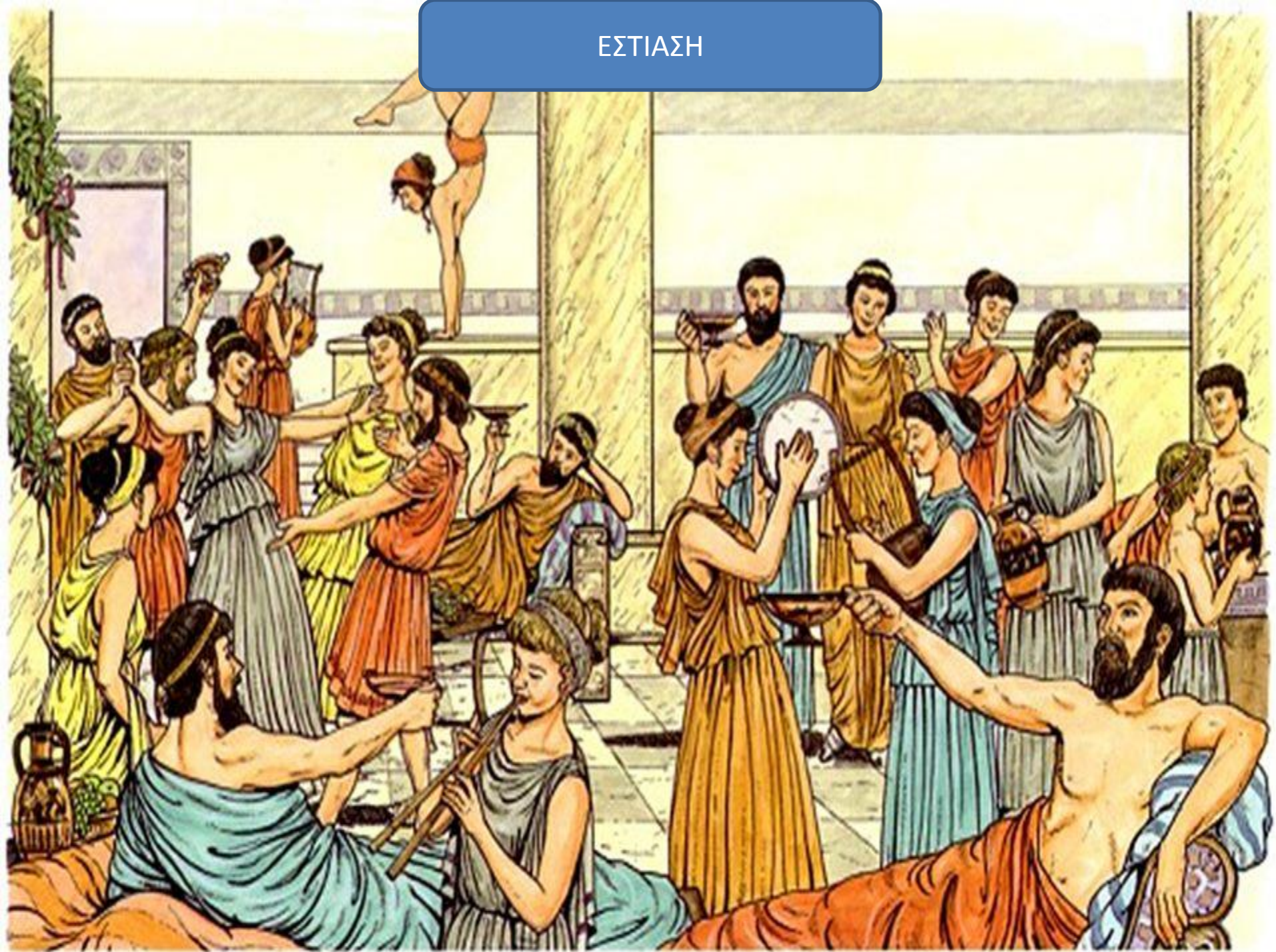
ΘΕΩΡΙΑ

ΘΕΩΡΙΑ

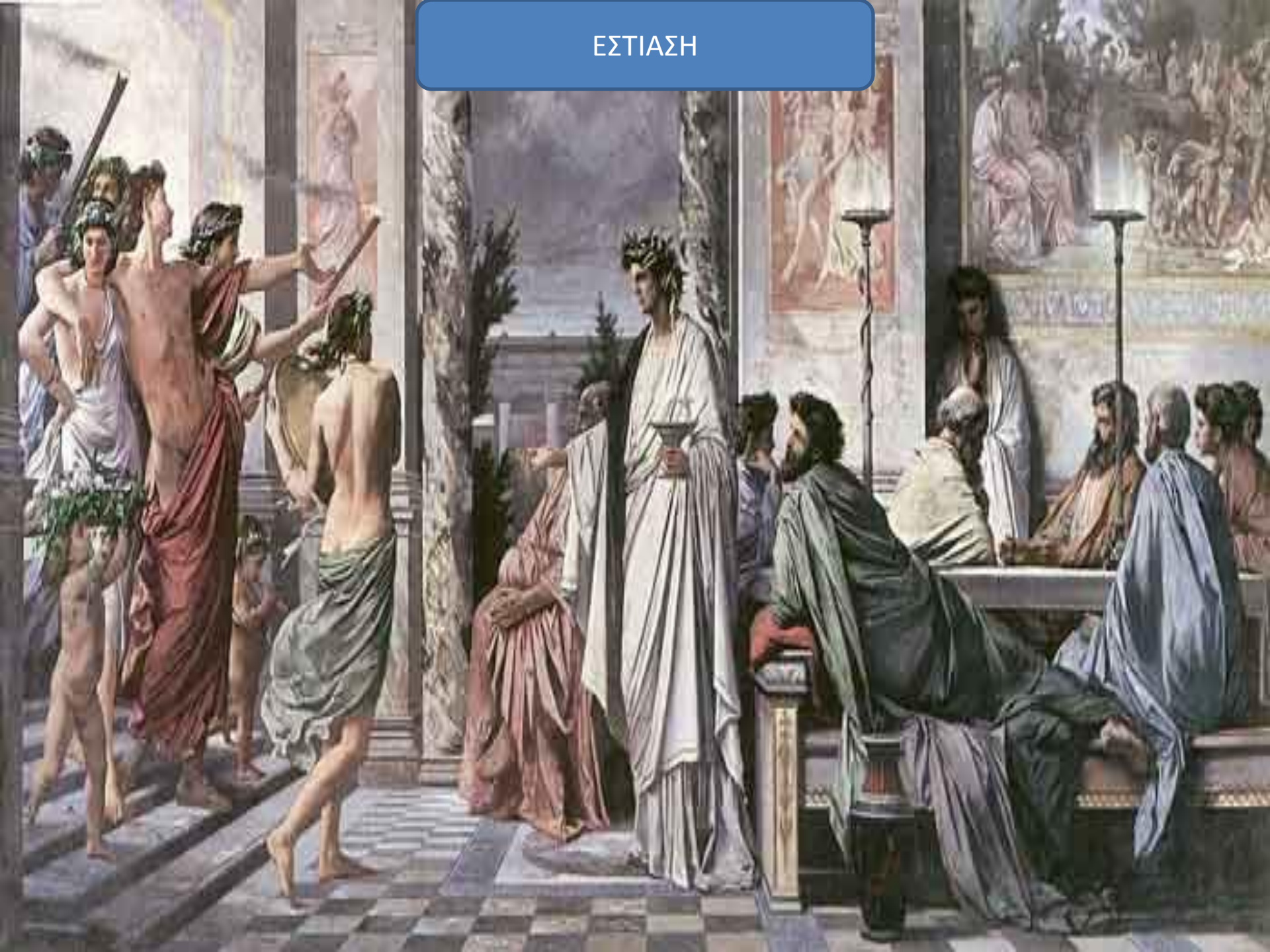

ΕΣΤΙΑΣΗ

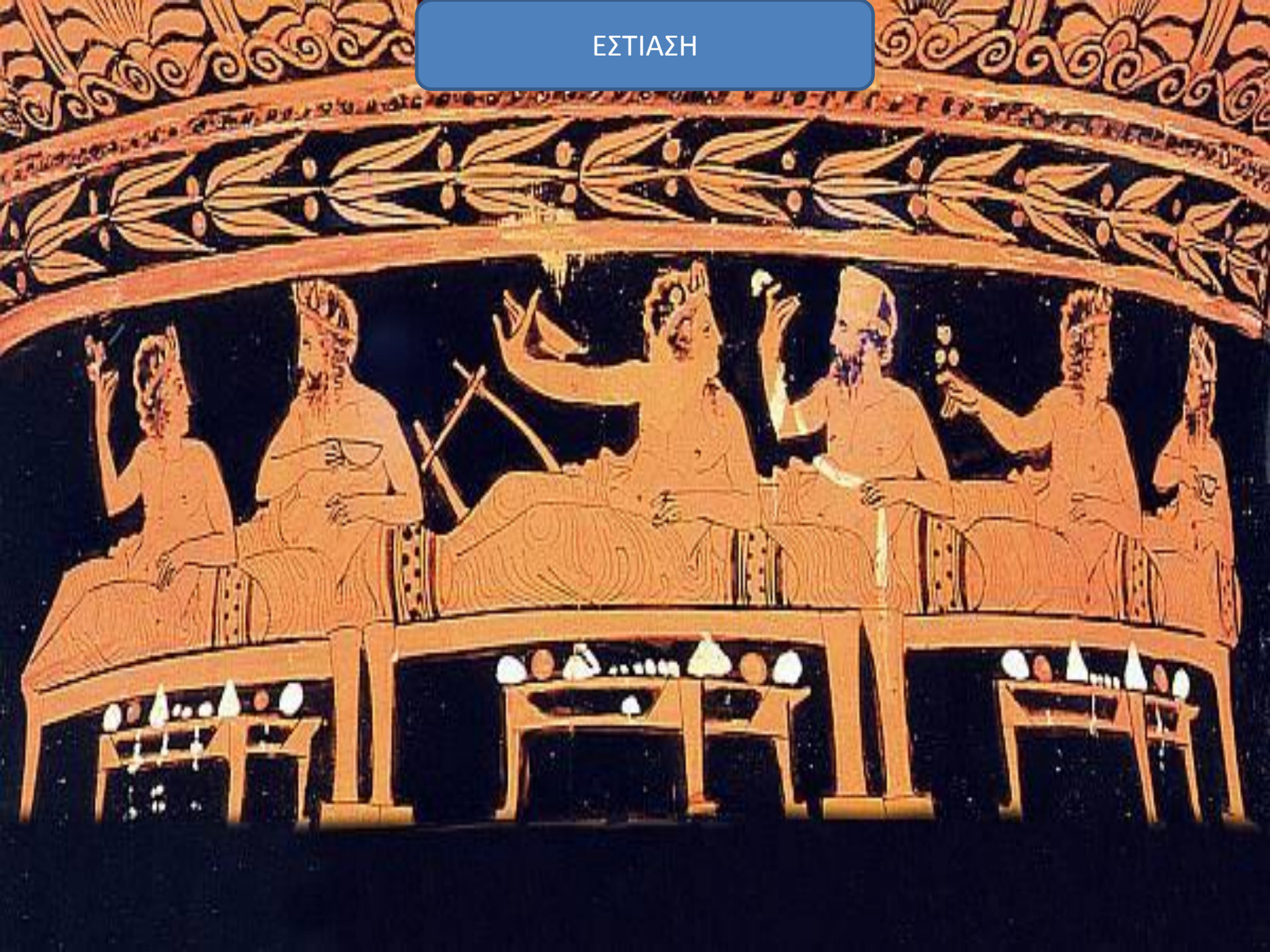

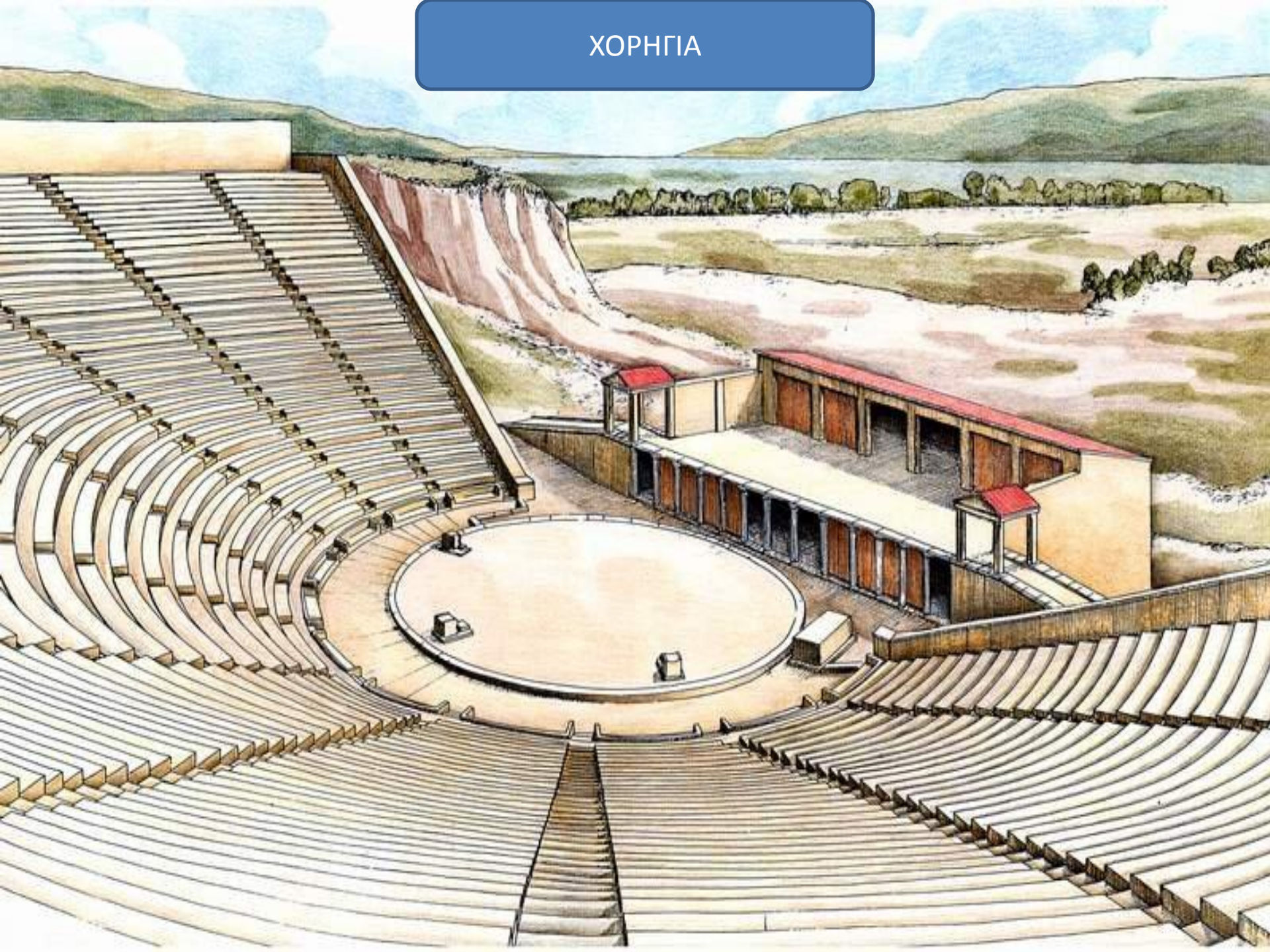
ΕΣΤΙΑΣΗ

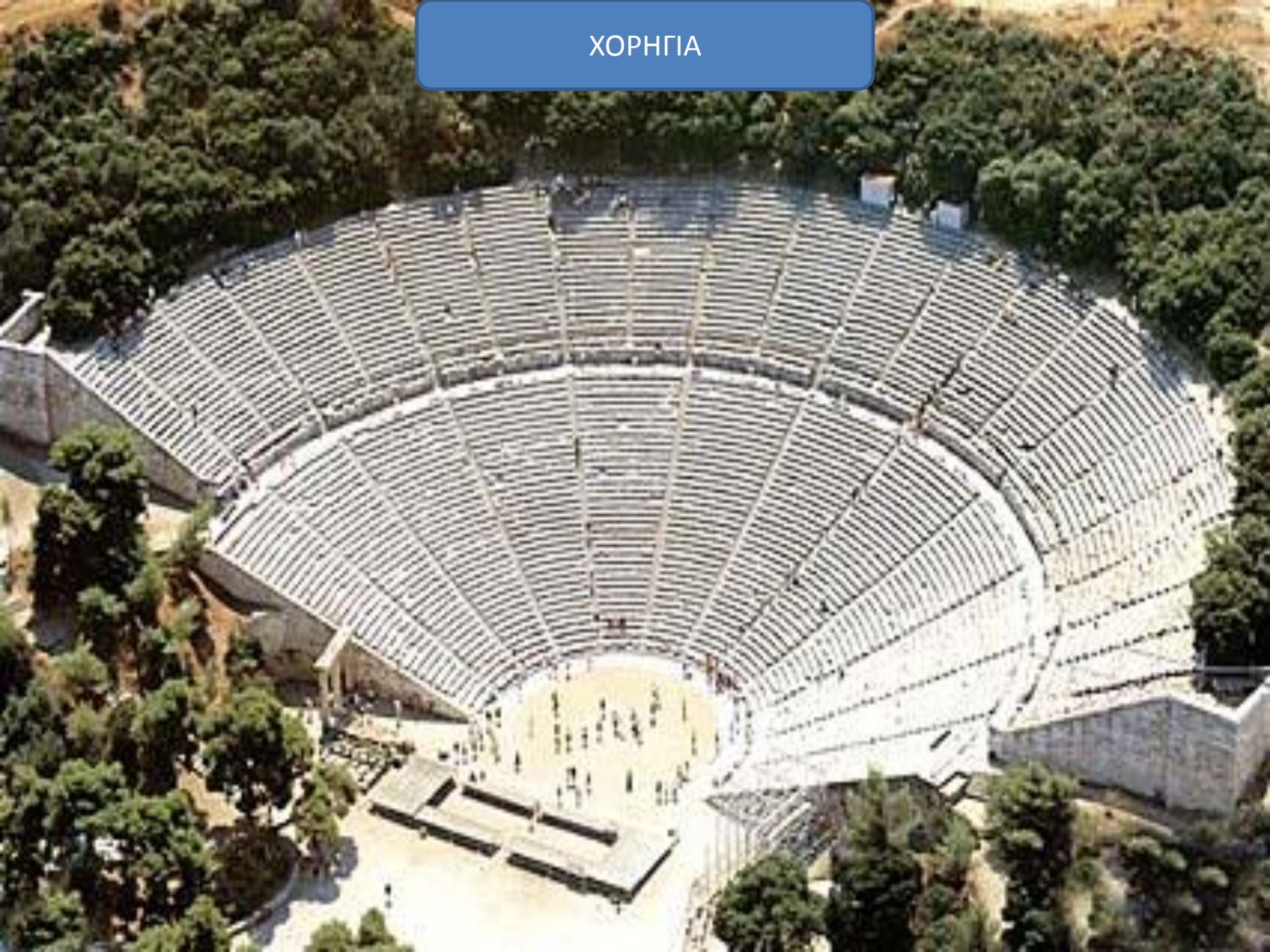
ΕΣΤΙΑΣΗ

ΧΟΡΗΓΙΑ

ΧΟΡΗΓΙΑ

ΧΟΡΗΓΙΑ

